

VINSTOCKEN

■ Tidsram: 20-25 minuter

Joh 15:1-8

Liknelsen om vinstocken

Jag är den sanna vinstocken, och min fader är vinodlaren. Varje gren i mig som inte bär frukt skär han bort, och varje gren som bär frukt ansar han, så att den bär mer frukt. Ni är redan ansade genom ordet som jag har förkunnat för er. Bli kvar i mig, så blir jag kvar i er. Liksom grenen inte kan bära frukt av sig själv om den inte sitter kvar på vinstocken, kan inte heller ni göra det om ni inte är kvar i mig. Jag är vinstocken, ni är grenarna. Om någon är kvar i mig och jag i honom bär han rik frukt: utan mig kan ni ingenting göra. Den som inte är kvar i mig blir som grenarna som kastas bort och vissnar; de samlas ihop och läggs på elden och bränns upp. Om ni blir kvar i mig och mina ord blir kvar i er, så be om vad ni vill, och ni skall få det. Min fader förhärligas när ni bär rik frukt och blir mina lärjungar.

■ Övriga läsningar: Apg 9:26-31, 1 Joh 3:18-24

■ Bakgrund

Vi befinner oss fortfarande i påsktiden, samtidigt som texterna pekar fram emot pingsten och tiden efter, då kyrkan ska ta emot den helige Andes särskilda gåva för att kunna fortsätta Jesu uppdrag i världen.

När Jesus kallar sig den sanna vinstocken är det mot bakgrund av att vinstocken i Gamla testamentet används som en bild av Israel, Guds folk (jämför t ex Jes 5:1-7 och Hos 10:1). Vinstocken är en symbol för den gemenskap som vi är kallade till, att förbli i gemenskap med Jesus Kristus och med varandra i kyrkan, med våra rötter i hans kärlek. Även eukaristiska motiv klingar med när Jesus använder sig av denna bild. En huvudtanke i dagens evangelium är hur vår förmåga att bära frukt hänger samman med i vilken utsträckning vi förblir i honom, är kvar i hans kärlek. I kyrkans katekes läser vi:

Det är genom denna Andens makt som Guds barn kan bära frukt. Han som har ympat in oss på det sanna vinträdet skall låta oss bära ”Andens frukter som är kärlek, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning (Gal 5:22-23).

KATOLSKA KYRKANS KATEKES 736

Att hjälpa varandra i växande, det är det motsatta av ”ensam är stark”. Utan gemenskapen i tron med de andra så dör det andliga livet i oss, vissnar. Jesus själv har tagit på sig lidandet i att ”kastas bort”. Nu ger han det oerhörda löftet till sina lärjungar att det räcker med att förbli i hans vinstock för att kunna be om vad vi vill och få löftet uppfyllt.

■ Ta med

En duk (gärna i den liturgiska färgen vitt), ett Kristus-ljus, ett krucifix, en staty/ikon/bild på Kristus. Bibel, barnbibel. Ev: korg med hjärtan. Skriv ut och kopiera bilden som hör till dagens berättelse som barnen kan färglägga (finns i slutet av detta dokument), samt ytterligare bilder på vinstocken och på druvklasar (kopiera så det räcker till varje barn). Ta med en duk som kan viras runt och föreställa vinstocken eller rita en enkel vinstock på ett stort papper, på vilket barnen kan hänga sina druvklasar med namn på. Ta gärna med riktiga druvor också! Det är också fint att använda ett riktigt påskris!

■ VÄLKOMNA!

Se till att alla barn känner sig välkomna och sedda. Om det är möjligt, hälsa personligt på varje barn redan i dörren (kanske kan ni vara flera ledare som hjälper till med det?).

Uppmärksamma särskilt de barn som är nya och se till att alla får lära sig deras namn.

Samla alla barn i en cirkel på golvet.

- Välkomna alla barn, roligt att se er här!
- Är det någon som såg vilken färg som prästen hade på sin fina mässhake idag?
- Ja, det är vitt- Vitt är påsktidens färg! (Nu tar du fram duken i rätt färg. Visa gärna KPNs kyrkoårsaffsch.) [Här kan du beställa den.](#))
- Har någon haft födelsedag, eller kommer ha födelsedag snart?

Bjud in barnet att komma fram till mitten och säg:

- Grattis! Födelsedagen påminner oss om att Gud skapar var och en av oss för att han älskar oss, vi sjunger denna sång tillsammans för att komma ihåg det:

När Gud sade ordet som skapade dig

*När Gud sade ordet som skapade dig,
tror jag han tänkte så här.
Du är någonting, du kan någonting,
jag älskar dig just som du är.*

TEXT: A-S THORSSELL-AHLM

Hjälp barnet att tända ljuset.

- Varför tänder vi ljuset? Just det, Jesus, du är alltid med oss, men när vi tänder ljuset, då kan komma vi ihåg det Jesus sa: Där två eller tre är samlade i mitt namn, är jag mitt ibland dem.
- Vi gör korstecknet ihop: I Faderns och Sonens och den helige Andes namn.

Om barnen är under 5 år kan du bjuda in dem till att lyfta ikonerna av Jesus, titta på den och säga: – Hej Jesus, jag är ..., jag vill vara din vän.

■ SÅNG

Vi sjunger psalm 176 ur *Cecilia* med rörelser:

Du är hemliga vännen min

*Du är hemliga vännen min, du har hittat mig jag är din.
Jag vill gå med överallt där du går, stå vid din sida och dig förstå.
Jesus jag är din.*

TEXT: ANDERS PILTZ

■ VÅRT FINA HJÄRTA

Här presenteras ett förslag på hur denna lilla andakt kan utformas (se kommentar i inledningen). Den får anpassas till gruppen och till situationen!

- Nu ska ni få se vad jag har – titta, vad är det? (*Håller upp ett litet tyghjärta*)
- Nu ska ni få var sitt hjärta av mig att hålla i. (*Dela ut till var och en*)
- Hur känns det? (*Låt barnen komma med förslag*)
- Ja, det känns gott att ha ett sådant här litet hjärta i handen, lent och mjukt. Precis så lent och mjukt tycker jag att det känns inuti när man tycker riktigt mycket om någon. Eller när jag vet att någon tycker om mig.

(Invänta respons, kanske barnen vill nämna någon de tycker om t ex)

- När jag tänker på hur mycket Jesus älskar mig, då känns det också gott (mjukt/lent) inuti.
- Då vill jag ge något tillbaka till Jesus. Jag tänker att vi alla kan ge Jesus våra hjärtan.
- Titta på hur jag gör, så kan ni göra likadant.

Kateketen ställer sig på knä framför bilden av Jesus och lägger lugnt och stilla sitt hjärta i korgen.

Hjälp barnen att ett i taget, i lugn och ro göra likadant. Det får dock aldrig bli ett tvång. Om ett barn inte vill ge ifrån sig hjärtat kan man säga:

- Då får det hjärtat ligga och ha det skönt i din hand idag. Kanske du kan ge det till Jesus nästa gång?

När alla satt sig säger kateketen:

- Nu knäpper vi händerna och ber: Tack Jesus, att du har oss kär.

■ DAGENS TEMA: VINSTOCKEN

Inledning

Inled med en lek som illustrerar hur vi alla hänger ihop

Ställ er i en ring. Håll varandra i händerna.

Böj knäna så att ni böjer er ned, och stå på tå och lyft upp armarna så att ni sträcker er mot taket. Gå mot mitten och sedan ut igen. Tala om att ni är en fin grupp, att ni alla hör ihop.

Låt sedan en luta sig tillbaka, så att han/hon nästan ramlar. Hjälps åt i gruppen så att barnet inte faller. Låt fler få pröva.

Avsluta leken och förklara: leken lärde oss att vi behöver varandra för att inte falla.

På samma sätt är det när vi tror: vi måste vara nära Jesus, men också stödja varandra i vår tro, det är därför vi kommer till kyrkan. Genom Jesus får vi alla kraft att leva!

Visa en bild på en vinstock (se längst bak).

- Kan ni se vad detta är? Vad är det som växer på grenarna här?

- Ja, det är druvor, tycker ni om druvor?
- Och hela plantan kallas för en vinstock. För när man plockar druvorna och pressar dem så kan man göra vin av druvor.
- Kan man göra något mer av druvor? (ja, russin)
- Vad händer med lövet eller med en klase om man plockar av det från grenen? Det vissnar, det klarar sig inte.

Lägg bilden på vinstocken i er mitt, lägg gärna fram druvor. Här kan du också lägga en duk (brun eller grön, fast andra färger går också), som får föreställa er vinstock. Barnen kommer sedan få varsin druvklase i papper som ska föreställa dem.

- Sjung [Halleluja](#).

*Halleluja, halleluja prisa Gud.
Halleluja, halleluja prisa Gud.
Genom Ordet är han nära och vi ger honom all ära.
Halleluja, halleluja prisa Gud.*

Melodi: *Klappa händerna när du är riktigt glad...*

- Nu ska vi lyssna till en del ur dagens evangelium, och när prästen läser ur evangeliet säger han:

Läsning ur det heliga evangeliet enligt Johannes.

Visa barnen hur man tecknar ett kors med tummen på

- pannan (Jesus, hjälp oss att förstå)
- munnen (Jesus, hjälp oss mod att bekänna)
- hjärtat (Jesus, hjälp oss att bevara Guds ord i våra hjärtan) och så säger vi:
- ”Ära vare dig, Herre”

- I dagens evangelium ska vi höra hur Jesus säger att han är som en vinstock, och vi, är som grenarna på vinstocken!

Återge en förenklad version av evangeliet, förslagsvis följande:

- Jesus säger: Jag är den sanna vinstocken, och min fader är vinodlaren. Bli kvar i mig, så blir jag kvar i er. Liksom grenen inte kan bära frukt av sig själv om den inte sitter kvar på vinstocken, så kan inte heller ni göra det, om ni inte är kvar i mig. Jag är vinstocken, och ni är grenarna. Om någon är kvar i mig och jag i honom, bär han rik frukt, utan mig kan ni ingenting göra. Liksom Fadern har älskat mig, så har jag älskat er. Bli kvar i min kärlek.

Efter läsningen avslutar prästen med orden:

Så lyder Herrens evangelium.

Då svarar vi: ”Lovad vare du Kristus”.

SAMTAL

- Jesus säger att han är som en vinstock och vi är som grenarna.
- Om vi ska bli starka och fina grenar som bär frukt, så måste vi finnas kvar på vinstocken, grenarna kan inte klara sig om de är alldeles ensamma, avhuggna.
- Så är det med oss också, vi behöver Jesus i vårt liv, och vi behöver varandra, precis om vi märkte i den leken vi gjorde nyss, vi ska stödja varandra och visa mycket kärlek till varandra.
- Dela ut en druvklase i papper till varje barn. Hjälp dem att skriva sina namn eller rita sig själva på varje klase. Bjud sedan in varje barn att ett i taget lägga fram sin druvklase och sätta fast det på er vinstock.

■ SÅNG

Förslag på lämpliga sånger med länkar till KPNs youtubekanal kan du hitta här:

<https://kpn.se/resurser/sjung-med-barnen>

- [*Jag är livets bröd*](#) (Cecilia 178)
- [*Gud är kärlek*](#) (Cecilia 329)
- [*Vi sätter oss i ringen*](#)

■ EXTRA AKTIVITETER

- Färglägg den bild som finns i slutet av detta dokument.

■ AVSLUTNING

Samla barnen, stå på knä och be:

Käre Jesus, tack för att du är vår vinstock, och att vi får växa på dina grenar!

Vill någon av barnen formulera egna böner?

Avsluta med att sjunga *Fader vår* tillsammans. [Här ser du hur det kan gå till.](#)

Avsluta med att tacka alla för att de har kommit och välkomna dem tillbaka till nästa gång! För den grupp som haft samlingen parallellt med ordets liturgi uppmanas nu barnen att tyst och stilla gå tillbaka till mässan. Hör med kyrkoherden, många anser att det passar bäst i samband med att kollekten samlas in.

Jesus, nu är du här!

© Katolska Pedagogiska Nämnden

Författare: Ulrika Erlandsson

Redaktionsgrupp: Maria Borowiec, Elsa Casselbrant och Gunnar Silow.

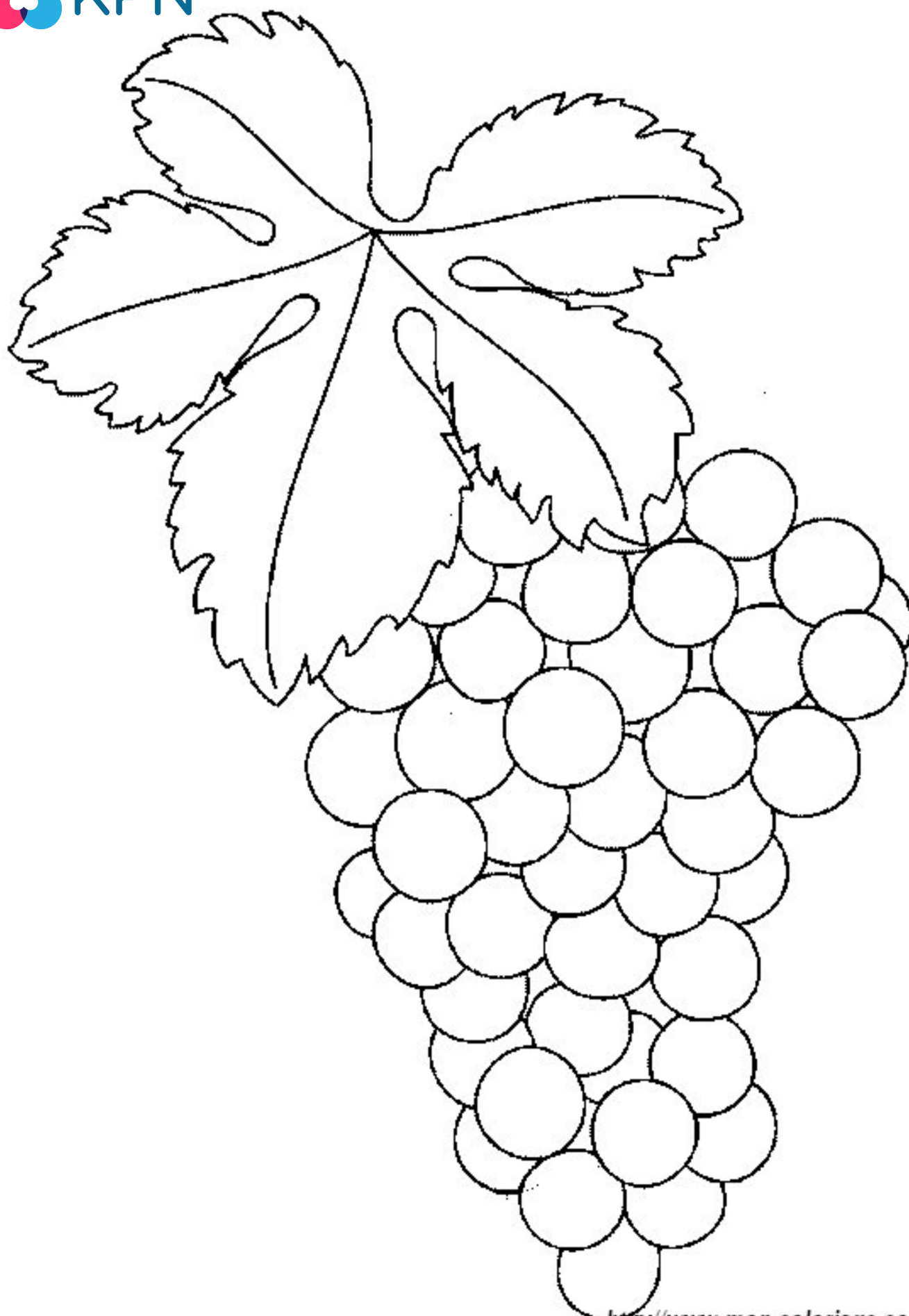
Bibeltexterna är hämtade ur Bibel 2000 och återges med tillstånd.

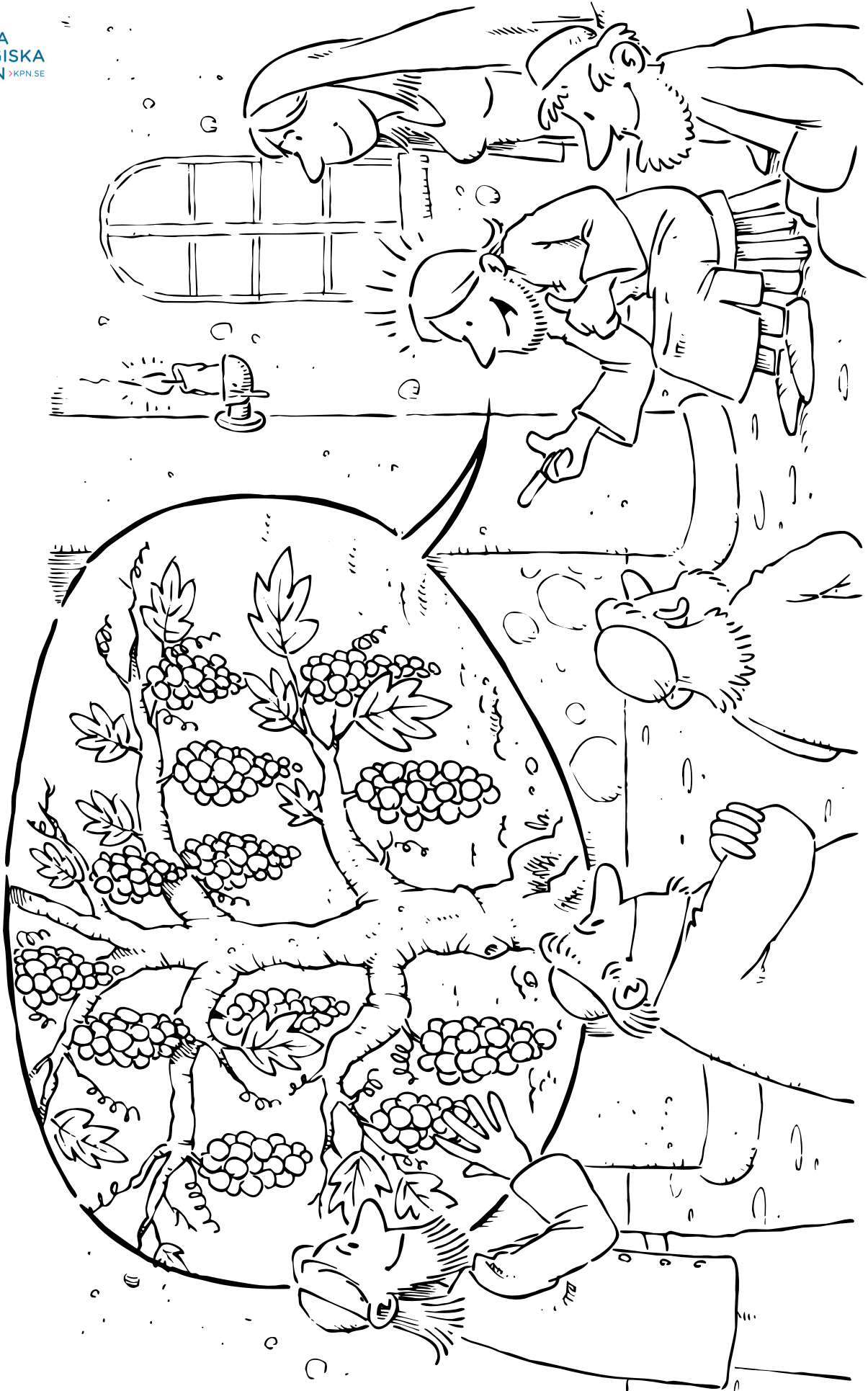
Imprimatur för avsnitten 29:e söndagen under året (årgång B) till Fjärde söndagen i advent (årgång C)

Stockholm den 15 september 2015

+ Anders Arborelius OCD, biskop av Stockholm

VINSTOCKEN